

SALUT PÚBLICA

Dades generals

- **Descripció:** Conceptes fonamentals de salut. Sistemes de Salut, nivells assistencials i de prevenció. Epidemiologia. Tipus d'estudis en Ciències de la salut. La Fisioteràpia en el procés salut-malaltia. Funció de la Fisioteràpia en Atenció Primària, Comunitària i laboral. Educació per a la Salut en Fisioteràpia.
Aquesta assignatura perseguirà fomentar la capacitat d'anàlisi i reflexió sobre la salut i els seus components
- **Crèdits ECTS:** 3 obligatoris
- **Idioma principal de les classes:** Català / Castellà
- **S'utilitza oralment la llengua anglesa en l'assignatura:** Gens (0%)
- **S'utilitzen documents en llengua anglesa:** Competència Bàsica (10%)
- **Durada:** Trimestral
- **Curs:** 4r
- **Professorat:** **JOSEP REBULL FATSINI**

Competències

Competències específiques:

A3- Discutir els factors que influeixen sobre el creixement i desenvolupament humans al llarg de tota la vida.

A7- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut / malaltia de l'individu, família i comunitat.

A9- Aplicar les teories de l'aprenentatge en l'educació per la salut i en el seu procés d'aprenentatge al llarg de tota la vida.

A20- Analitzar els conceptes fonamentals de la salut, els sistemes de salut i nivells assistencials i la Epidemiologia. Desenvolupar la Fisioteràpia en el procés salut-malaltia

A32- Intervenir en els àmbits de promoció de la salut i prevenció de la malaltia. Això inclou, entre altres, identificar els factors socials i econòmics que influeixen en la salut i en l'atenció a la salut, dissenyar i realitzar activitats de prevenció de la malaltia i promoció de la salut, assessorar en l'elaboració i execució sobre polítiques d'atenció i educació en l'àmbit de la fisioteràpia, identificar riscos i factors de risc, avaluar i seleccionar els usuaris que poden beneficiar-se de les mesures preventives, proporcionar educació sanitària a la població en els diversos àmbits: familiar, escolar, esportiu, laboral i d'oci, planificar, establir i aplicar exercicis, postures i activitats en programes de prevenció de la salut, col·laborar amb els serveis dedicats al desenvolupament de la salut i ser un agent de salut, participar en els programes d'educació maternal, pediàtrica, geriàtrica, escolar, laboral, esportiva, de l'adolescent, sexual i d'educació especial, assessorar en programes d'educació per la salut, dissenyar i ensenyar els diferents mitjans de prevenció de les alteracions funcionals, de control per mitjans físics del dolor i, específicament, en relació amb la higiene postural, les situacions de pèrdua de mobilitat i les fases agudes àlgids i aconsellar sobre tot això.

Competències transversals:

B3- Aplicar pensament crític, lògic i creatiu, demostrant dots d'innovació i motivació per la qualitat.

B5- Treballar en equip de forma col·laborativa i responsabilitat compartida en un equip de caràcter interdisciplinari mostrant habilitats en les relacions interpersonals.

B7- Sensibilització en temes mediambientals

Competències nuclears:

C3-Gestionar la informació i el coneixement.

C5- Comprometre's amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional.

Resultats d'aprenentatge

-Saber com fer un treball d'investigació.

- Conèixer el concepte de Salut pública i com avaluar el seu treball.
- Conèixer la magnitud global de les malalties transmissibles i no transmissibles.
- Conèixer les mesures de prevenció (primària, secundària, i terciària) de les malalties específiques i com aplicar-les.
- Saber com l'entorn i l'estil de vida influeixen sobre la salut pública i com intervenir.
- Conèixer el concepte de l'educació sanitària i com interpretar-la.
- Saber com dissenyar, planificar i avaluar programes de salut.
- Conèixer el paper de la Fisioteràpia en la Salut Pública.
- Saber practicar el raonament epidemiològic i les seves aplicacions a l'estudi dels fenòmens de la salut des de l'àmbit professional del fisioterapeuta.
- Saber aplicar els coneixements de la Salut pública i l'epidemiologia a la investigació.
- Aprendre a transmetre adequadament els coneixements a la població mitjançant el procés d'educació sanitària.
- Saber mantindrà una actitud de responsabilitat amb respecte als companys adquirits cap a si mateix, als companys i professorat.
- Conèixer el raonament ètic i aplicar-lo al seu treball diari.

Altres resultats d'aprenentatge

1. Saber utilitzar les noves tecnologies de la informació i la comunicació.
2. Conèixer els conceptes fonamentals de salut i salut pública.
3. Conèixer els principals mètodes i tècniques que s'empren en salut pública per a l'estudi i prevenció dels problemes de salut que afecten la població.
4. Valorar el concepte de salut com un bé que es pot incrementar mitjançant la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, tant en l'esfera clínica com poblacional.
5. Conèixer tipus d'estudis epidemiològics i la seva importància en l'evidència i consistència científica dels coneixements en l'àrea de la fisioteràpia.
6. Conèixer nocions d'estadística i demografia per comprendre la dinàmica de les poblacions i el seu impacte en la salut, malaltia i mort
7. descriure, i interpretar dades en el camp de la salut pública.
8. Identificar i valorar l'educació per a la salut com a eina fonamental en la promoció de la salut i en la prevenció de la malaltia.
9. Identificar els factors determinants en les conductes relacionades amb la salut.
10. Conèixer la metodologia necessària per a participar en el desenvolupament de programes d'educació per a la salut.
11. Conèixer els principals problemes de salut en el nostre medi, quins factors els determinen i quines actuacions permeten la seva control des de la perspectiva de la salut pública.
12. Tindrà un actitud crítica oberta a la comunicació. Posseirà una visió científica que li permetrà tenir un aprenentatge continu, des del respecte i el valor de l'altre des del diàleg.

Continguts

1- Concepte de Salut i de Salut Pública.

Evolució històrica del concepte de salut . Concepte actual de salut . Determinants de la salut . Antecedents històrics i evolució de la Salut Pública. Concepte actual de Salut Pública. Salut individual i Salut col•lectiva. Funciones de la Salut Pública. Concepte actual de Salut Comunitària

2-Nivells de Prevenció i el seus instruments.

Concepte de Medicina preventiva. Historia natural de la malaltia. Nivells de prevenció: primària, secundària i terciària. Intervenció preventiva personalitzada. Instruments per a la prevenció. Activitats preventives en Atenció Primària.

3- Demografia sanitària estàtica, dinàmica i social.

Concepte de demografia. Interès de la demografia per a la Salut Pública. Dimensió i estructura de les poblacions. Concepte de demografia estàtica. Fonts de dades.

Piràmides de població.

Concepte de demografia dinàmica. Natalitat i fecunditat. Mortalitat bruta i específica per edats, per causes.

Anys potencials de vida perduts.

Factors socials relacionats amb els nivells de salut.

4-Mètode epidemiològic

Evolució històrica de l'epidemiologia. Utilitat de l'epidemiologia com a ciència bàsica i aplicada.

Mètode epidemiològic: etapes metodològiques de l'epidemiologia. Classificació dels estudis epidemiològics

5- Mesures de freqüència de la malaltia. Mesures d'associació i impacte.

Valores absoluts i relatius.

Mesures de freqüència de la malaltia: raó, proporció, taxa. Incidència. Prevalença.

Variables de persona, lloc i temps. Concepte i característiques de les mesures d'associació: risc relatiu, Odds Ratio.

Concepte i característiques de les mesures d'impacte: proporció o risc atribuïble.

6-Estudis transversals

Estudis descriptius: objectius, utilitat, elecció de la població. Avantatges i limitacions. Sèries de casos clínics.

Estudis ecològics: tipus, anàlisi i interpretació.

Estudis descriptius de morbiditat i mortalitat.

7-Estudis casos-control

Característiques del disseny dels estudis casos-control.

Objectius.

Selecció de casos i controls. Informació sobre l'exposició.

Avantatges i limitacions.

8-Estudis de cohorts.

Característiques del disseny dels estudis de cohorts.

Objectius.

Selecció de les cohorts exposades i no exposades. Seguiment de les cohorts.

Avantatges i inconvenients

9- Estudis experimentals. Fonts d'error i biaixos dels estudis epidemiològics.

Raonament experimental.

Classificació dels estudis experimentals: assaigs clínics, estudis experimentals a la comunitat.

Utilització i conveniència.

Protocol. Assignació de grups.

Error aleatori.

Biaix de selecció i d'informació.

Factors de confusió.

Validesa externa.

Principals fonts d'error i biaixos dels estudis epidemiològics

10-Indicadors de Salut. Sistemes d'informació sanitària i vigilància epidemiologia.

Característiques d'un indicador de salut. Tipus d'indicadors de salut .

Concepte i funcionament dels sistemes d'informació sanitària.

Concepte i característiques de la vigilància epidemiològica.

Enquestes específiques.

11.-Associació i causalitat en epidemiologia

Associació i causalitat en epidemiologia. Tipus d'associació. Models de causalitat. Criteris per a considerar una associació com a causal. Tipus de causes.
Multi causalitat.

12. Diagnòstic de la malaltia.

Signes, síndromes i proves clíniques.

Probabilitats pre-prova: sensibilitat, especificitat i els seus complementaris. Probabilitats post-prova: valors predictius i els seus condicionants. Aplicació d'una prova diagnòstica en contextos amb diferent prevalença de la malaltia.

Implicacions diagnòstiques en el cribatge. Eficàcia, eficiència i efectivitat.

13-Epidemiologia general i medicina preventiva de les malalties transmissibles.

Importància i fases de les malalties transmissibles. Cadena epidemiològica. Mode de presentació de les malalties transmissibles. Bases epidemiològiques de la prevenció. Mètodes i estratègies de control. Eradicació de malalties infeccioses. Bases epidemiològiques de les vacunacions. Calendaris vacunals.

14-Classificació general de les malalties transmissibles. Infecció hospitalària.

Classificació general de les malalties transmissibles.

Importància, dimensions i profilaxi de les infeccions hospitalàries.

15-Malalties de transmissió preferentment respiratòria: tuberculosi, malaltia meningocòccia

Importància de la tuberculosi. Epidemiologia i medicina preventiva de la tuberculosi: mortalitat, mobilitat, infecció i cadena epidemiològica. Epidemiologia i medicina preventiva de la malaltia meningocòccia.

16-Malalties de transmissió sexual i hemàtica.

Historia de la SIDA. Distribució de la infecció per HIV i de la SIDA. Epidemiologia i medicina preventiva de la SIDA. Historia natural de la infecció pel virus de la hepatitis B (VHB). Epidemiologia i medicina preventiva de l'hepatitis B.

17- Epidemiologia general de les malalties no transmissibles. Factors de risc i multicausalitat

Característiques generals de les malalties cròniques: duració i concepte de cas. Raonament causal en les malalties cròniques. Bases de la prevenció de les malalties cròniques: avaluació del risc i programes de intervenció.

18- Malalties cardiovasculars.

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties cardiovasculars.

19- Malalties metabòliques

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties metabòliques: obesitat, diabetis.

20-Malalties musculoesquelètiques.

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties del sistema musculoesquelètic.

21- Càncer.

Epidemiologia i medicina preventiva del càncer.

22 –Malalties respiratòries cròniques.

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties respiratòries cròniques.

23-Epidemiologia i medicina preventiva dels accidents.

Importància sanitària. Epidemiologia dels diferents tipus de accidents: de trànsit, domèstics, peridomèstics i esportius. Mesures de prevenció en els accidents.

24-Epidemiologia i medicina preventiva dels problemes de salut a l'ambient de treball. Salut laboral.

Anàlisi del treball. Ergonomia. Accidents de treball i malalties professionals. Organització de la medicina del treball. Serveis metges d'empresa.

25-Discapacitats físiques, psíquiques i sensorials.. Epidemiologia i medicina preventiva de les discapacitats físiques.

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties mentals. Epidemiologia i medicina preventiva de les alteracions dels sentits.

26- Malalties òssies.

Epidemiologia i medicina preventiva de les malalties òssies.

27- Estat nutricional de la població i la seva relació amb la salut .

Importància sanitari-social de l'alimentació i la nutrició. Relació alimentació-nutrició i salut. Necessitats i recomanacions nutricionals. Objectius nutricionals. Guies alimentàries. La educació sanitària en alimentació i nutrició.

28- Activitat física i salut .

Concepte d'activitat física, exercici físic i forma física. Epidemiologia de l'activitat física. Efectes positius i inconvenients de l'activitat física sobre la salut i la malaltia. Promoció de l'exercici físic.

29-Drogodependències. Consum excessiu d'alcohol. Tabac i Salut.

Concepte i classificació de les drogues causants de drogodependències. El problema sanitari -social del consum de drogues il·legals: epidemiologia i prevenció. Epidemiologia i prevenció dels problemes de salut derivats del consum excessiu d'alcohol. Efectes farmacològics dels components del tabac. Evidències epidemiològiques i experimentals dels efectes del tabac sobre els fumadores actius i passius. Lluita contra l'hàbit de fumar.

30- Sistemes de salut.

El sistema nacional de salut, Marc conceptual, El model sanitari català.

31- Concepte de educació sanitària. Bases científiques de la modificació dels comportaments de salut .

Concepte i objectius de l'educació sanitària. Teoria de la modificació dels comportaments de salut . Enfoc pragmàtic de l'educació sanitària dels adults.

32- Paper de l'educació en la promoció i restauració de la salut de la població. Camps d'acció i agents de l'educació sanitària.

Educació de persones "sanes": educació sanitària a la escola, al medi laboral i a la comunitat. Educació de persones malaltes. Agents de l'educació per a la salut: el metge i altres professionals sanitaris i no sanitaris.

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Activitats introductòries	1	0	1
Classes magistrals	19	15	34
Seminaris	10	10	20
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	2	5	7
Prova d'avaluació	2	10	12
Atenció personalitzada	1	0	1
Total	35	40	75

Les dades que apareixen a la taula de planificació són de caràcter orientatiu, considerant l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Activitat d'avaluació	Competència	Descripció de l'activitat	%
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	B3 B4 B5 C3	Resolució d'exercicis de la pràctica 1.	10%
Proves mixtes	A7 A9 A20 A21 B3	S'avaluaran els continguts i conceptes exposats en les classes magistrals i treballats en els seminaris a l'examen. L'examen consistirà en una prova objectiva de tipus test de respostes múltiples i preguntes curtes.	90%

Qualificació

AVALUACIÓ CONTÍNUA:

La nota final serà el resultat de les notes de: resolució de l'exercici de la pràctica =10% + una prova objectiva de tipus test de respostes múltiples i preguntes curtes. =90%

-S'avaluaran les diferents competències (cognitives, instrumentals i actitudinals) mitjançant un examen final de la matèria de l'assignatura i l'avaluació de l'acompliment de l'alumne en les sessions pràctiques i en el treball no presencial.

-L'assistència a les sessions pràctiques i seminaris és obligatòria com a requisit per poder dur a terme l'examen de l'assignatura.

-Les avaluacions seran tipus test i preguntes a desenvolupar. Les de tipus test constaran de preguntes d'elecció múltiple. Cada pregunta contindrà quatre opcions diferents, de les quals només una serà correcta. Per cada pregunta mal contestada s'anul·larà el valor de ¼ d'una ben contestada

AVALUACIÓ FINAL:

-S'hauran de presentar els alumnes que no hagin superat l'avaluació contínua.

- Els alumnes que no hagin assistit a les sessions pràctiques i seminaris hauran de fer l'examen final.

-Es realitzarà un examen igual que en l'avaluació contínua.

Criteris específics de la nota No Presentat:

Es considerarà un alumne no presentat aquell que no es presenti a l'avaluació final no havent superat l'avaluació contínua.

Bibliografia

Piédrola Gil. Medicina Preventiva y Salud Pública. 11ª Edición.

De Irala, J, Martínez-Gonzales, M.A, Seguí-Gómez, M. Epidemiología aplicada. 2ª ed. Barcelona; Ariel CienciasMédicas; 2011

Hernandez-Aguado, I Manual de epidemiologia y salud publica para licenciaturas y diplomaturas en ciencias de la salud.